

KANCELARIA SENATU
Kancelaria Ogólna

07. 02. 2019

nr RPW. 30017/19 Szak P
Tarnisz
[podpis]

03980200142585
RPW/3808/2019 P
2019-02-07

MINISTER EDUKACJI NARODOWEJ

Warszawa, 06 lutego 2019 r.

DWM-SSC.054.3.2019.BS

Pan
Stanisław Karczewski
Marszałek Senatu
Rzeczypospolitej Polskiej

Odpowiedź na oświadczenie senatorskie nr BPS/043-71-2018/19

Szanowny Panie Marszałku,

składam na Pana ręce odpowiedź na oświadczenie złożone przez Senatora Jerzego Czerwińskiego podczas 71. posiedzenia Senatu RP 24 stycznia 2019 r. w sprawie kształcenia obywateli Ukrainy w szkołach polskich.

Szanowny Panie Senatorze,

odpowiadając na oświadczenie dotyczące nauki w polskich szkołach obywateli Ukrainy, wyjaśniam co następuje.

Jednym z podstawowych obowiązków państwa przyjmującego, jakim jest Polska, wobec przebywających na naszym terytorium obywateli Ukrainy jest zapewnienie jak najszerzej możliwości integracji migrantów ze społeczeństwem polskim. Służą temu przyjęte rozwiązania prawne zapewniające uczniom z doświadczeniem migracyjnym uczącym się w polskich szkołach dodatkową naukę języka polskiego, czy to w oddziałach przygotowawczych¹, do których uczęszczają uczniowie nieznający lub słabo znający język polski, czy też poprzez uczestnictwo w dodatkowych zajęciach z języka polskiego, organizowanych przez szkołę w porozumieniu z organem prowadzącym².

Przepisy art. 165 ustawy – Prawo oświatowe wywodzą się z przepisów Dyrektywy Rady 486/77/WE z dnia 25 lipca 1977 r. w sprawie kształcenia dzieci

¹ Art. 165 ust. 11-14 ustawy – Prawo oświatowe

² Art. 165 ust. 7 ustawy – Prawo oświatowe

pracowników migrujących (77/486/EWG), przy wdrażaniu której do polskiego porządku prawnego zostały rozszerzone na wszystkich obywateli państw trzecich, w tym obywateli Ukrainy.

Oznacza to, że dzieci, które według prawa państwa przyjmującego objęte są obowiązkiem szkolnym i obowiązkiem nauki, mają prawo do bezpłatnego nauczania, w tym w szczególności – do nauczania języka oficjalnego lub jednego z języków oficjalnych państwa przyjmującego. Państwa Członkowskie, zgodnie z ich sytuacją krajową oraz systemem prawnym oraz we współpracy z państwami pochodzenia, podejmują odpowiednie środki w celu wspierania nauczania języka ojczystego oraz kultury kraju pochodzenia dla tych dzieci.

Wywiązując się z obowiązku zapewnienia dodatkowego nauczania języka polskiego oraz zabezpieczenia środków na realizację tego zadania w wydawanym corocznie rozporządzeniu Ministra Edukacji Narodowej *w sprawie sposobu podziału części oświatowej subwencji ogólnej dla jednostek samorządu terytorialnego* w algorytmie podziału części oświatowej subwencji ogólnej przewidziano dodatkowe środki na ucznia oddziału przygotowawczego (waga $P^{42}=0,3$) i ucznia korzystającego z dodatkowej nauki języka polskiego (waga $P^{41}=1,5$).

Te regulacje prawne, istniejące w ustawie o systemie oświaty od 2004 r., dotyczą wszystkich uczniów-cudzoziemców, którzy uczą się w polskich szkołach.

Uczniowie cudzoziemcy w trakcie pobytu w Polsce mają także prawo do kultywowania języka i kultury kraju pochodzenia. Organizatorem tego kształcenia może być placówka dyplomatyczna lub konsularna danego państwa albo stowarzyszenie kulturalno-oświatowe danej narodowości. Program nauczania określa instytucja organizująca to nauczanie, która zapewnia także podręczniki, z jakich korzystają uczniowie, a także finansuje zatrudnienie prowadzących zajęcia nauczycieli. Uczniowie-migranci, którzy uczestniczą w tej formie kształcenia, nie przystępują do polskich egzaminów zewnętrznych i nie są im wystawiane oceny na polskim świadectwie. Polska szkoła może bezpłatnie udostępnić pomieszczenia i pomoce dydaktyczne.

Natomiast zasady organizacji i finansowania nauki języka ukraińskiego jako języka mniejszości narodowej są regulowane w odmienny sposób niż zasady organizacji i finansowania nauki języka ukraińskiego jako języka kraju pochodzenia migrantów.

Obywatele polscy pochodzenia ukraińskiego mają status mniejszości narodowej przyznany na podstawie przepisów ustawy z dnia 6 stycznia 2005 r. o mniejszościach narodowych i etnicznych oraz o języku regionalnym³.

³ Dz. U. z 2015 r. poz. 573, z późn. zm.

Zgodnie z art. 17 ww. ustawy realizacja prawa osób należących do mniejszości narodowej do nauki języka tej mniejszości lub w języku mniejszości, a także prawa tych osób do nauki historii i kultury mniejszości odbywa się na zasadach i w trybie określonych w ustawie z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty. Również Europejska Karta Języków Regionalnych i Mniejszościowych nie obejmuje swoim zakresem nauczania języka migrantów, do jakich zalicza się obywateli Ukrainy przebywających na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.

Tym samym obywatele Ukrainy przebywający na terytorium Polski nie mogą być traktowani jako mniejszość narodowa, a co za tym idzie - nie przysługują im te same prawa, które przysługują obywatelom polskim stanowiącym mniejszość narodową.

Przepisy art. 13 ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty wprowadzają możliwość organizowania w szkołach publicznych - na wniosek rodziców - zajęć służących podtrzymywaniu tożsamości językowej i kulturowej uczniów należących do mniejszości narodowych i etnicznych oraz społeczności posługującej się językiem regionalnym, przez organizowanie nauki języka mniejszości, nauki własnej historii i kultury oraz geografii państwa, z którego obszarem kulturowym utożsamia się mniejszość narodowa.

Złożenie przez rodziców wniosku oznacza udział ucznia w zajęciach zarówno z języka mniejszości ukraińskiej, jak i jej własnej historii i kultury, przy czym:

- ocena z języka ukraińskiego jest wliczana do średniej ocen ucznia i ma wpływ na jego promocję,
- ocena z historii i kultury własnej mniejszości jest wliczana do średniej ocen ucznia, nie ma jednak wpływu na jego promocję.

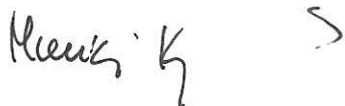
Łączna liczba uczestniczących w nauczaniu języka mniejszości ukraińskiej w ostatnich latach (w przedszkolach i szkołach) przedstawia się następująco:

2014 r. – 2 934 dzieci i uczniów
2015 r. – 3 136 dzieci i uczniów
2016 r. – 3 108 dzieci i uczniów
2017 r. – 2 956 dzieci i uczniów
2018 r. – 2 867 dzieci i uczniów.

Jednocześnie uprzejmie informuję, że według danych Systemu Informacji Oświatowej na dzień 4 lutego 2019 r. w polskim systemie oświaty uczy się 16 279 uczniów-obywateli Ukrainy, z czego w szkołach podstawowych – 6 678, w gimnazjach – 122, w branżowych szkołach I stopnia – 267, w liceach

ogólnokształcących – 1 693 i technikach – 2 789, a wychowaniem przedszkolnym objętych jest 1 596 dzieci-obywateli Ukrainy.

Z poważaniem,

Handwritten signature of Maciej Kopec in black ink, consisting of a stylized 'M' and 'K' followed by a small flourish.

Z upoważnienia
MINISTRA EDUKACJI NARODOWEJ
Maciej Kopec
Podsekretarz Stanu